



**UŽDAROSIOS AKCINĖS BENDROVĖS
„BIRŽŲ VANDENYS“**

**METINIS PRANEŠIMAS
2022 m.**

TURINYS

SVARBIAUSI 2022 M. VEIKLOS ĮVYKIAI	3
BENDROVĖS VALDYMAS IR ĮSTATINIS KAPITALAS	4
ĮSTATINIS KAPITALAS IR AKCIJOS.....	4
BENDROVĖS VALDYMAS.....	4
BENDROVĖS DARBUOTOJAI IR VALDYMO STRUKTŪRA	4
BENDROVĖS VEIKLA	5
VANDENS GAVYBA IR TIEKIMAS.....	7
BUITINIŲ NUOTEKŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS.....	9
NUOTEKŲ DUMBLO TVARKYMAS.....	11
PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMAS.....	11
KLIENTŲ APTARNAVIMAS	12
GERIAMOJO ŠALTO VANDENS APSKAITOS PRIETAISŲ KEITIMAS.....	14
VEIKLOS IR FINANSINIAI RODIKLIAI	15
GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO, PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMO PASLAUGŲ KAINOS.....	15
PASLAUGŲ TEIKIMO APIMTYS IR PAJAMOS.....	15
SĄNAUDOS.....	18
INVESTICIJOS IR VYKDOMI PROJEKTAI	20
ĮGYVENDINTI INVESTICINIAI VANDENTIEKIO IR NUOTEKŲ TINKLŲ PROJEKTAI.....	20
VYKDOMI INVESTICINIAI VANDENTVARKOS PROJEKTAI.....	22
RYŠIAI SU VISUOMENE	24
INFORMACIJOS VIEŠINIMAS.....	24
ĮMONĖS VARTOTOJŲ (ABONENTŲ) APKLAUSA.....	24
PLANAI IR PROGNOZĖS	26

SVARBIAUSI 2022 M. VEIKLOS ĮVYKIAI

Rugsėjo mėn. Bendrovė užbaigė projektą „Nuotekų surinkimo tinklų plėtra Biržų miesto aglomeracijoje“. Nauji vamzdynai nutiesti Biržų miesto K. Binkio atkarpoje, Kilučių atkarpoje, Parodos, Dvaro, Vėjo atkarpoje, Draugystės, M., J. Yčų atkarpoje, Taikos ir Respublikos g. atkarpų gatvėse. Biržų kaime šiose gatvėse: Eglių atkarpoje, Kalpoko atkarpoje, Pušų, Tujų, Liepų gatvėse. Biržų mieste paklota 1,35 km vandentiekio ir 1,77 km nuotekų tinklų. Biržų kaime paklota vandentiekio tinklų 2,61 km ir nuotekų tinklų 1,66 km, įrengta 1 požeminė nuotekų perpumpavimo siurblynė. Darbų atlikta už 689,6 tūkst. Eur be PVM.

Rugsėjo mėn. Bendrovė užbaigė dalį projekto „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra ir rekonstrukcija Biržų rajone“ – Vandentiekio ir nuotekų šalinimo tinklų S. Nėries g., Bartkūnų g., Kalno g., Pergalės g., Paryžiaus g., Beržų g. ir Parko g., Vabalninko m., Biržų raj. sav. projektą. Nauji vamzdynai buvo nutiesti Kalno, S.Nėries, Bartkūnų, Pergalės, Paryžiaus, Beržų bei Parko gatvėse. Įgyvendinus projektą buvo nutiesta: vandentiekio tinklų – 2,99 km, o centralizuotų nuotekų tinklų – 3,89 km. Darbų atlikta už 744,5 tūkst. Eur be PVM.

Rugsėjo mėn. bendrovė užbaigė dalį projekto „Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra ir rekonstrukcija Biržų rajone“, pagal kurį atliko Biržų rajono vandentiekio ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros inventorizavimo ir įteisinimo darbus. Darbus atliko UAB „Inreal GEO“. Nagrinėtos teritorijos buvo: Ančiškių k. ir Šukionių k., Kratiškių k., Nemunėlio Radviliškio k., Germanišio, Ramongalių, Mieliūnų, Papilio, Kutėgalio, Kuprelišio ir Kvietkų kaimų vandentiekio ir nuotekų tinklai. Suinventorizuota buvo 103 km, įregistruota 83 km tinklų.

Lapkričio 9 d. pasirašyta su IĮ „Hexsol“ „Gyvenamųjų būstų prijungimas prie esamos centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos Biržų aglomeracijos sutartis“. Įgyvendinus projektą prie centralizuotų nuotekų tinklų bus prijungti papildomai 23 būstai.

Lapkričio 17 d. bendrovė su UAB „Hidrus“ pasirašė „Vandentiekio tinklų plėtra Kilučių g., Biržų m. statybos rangos sutartį. Pagal šią sutartį per 7 mėn Kilučių g. atkarpoje nuties apie 1,2 km vandentiekio tinklų ir pastatys įvadus 24 būstams. Darbai kainuos 158,51 tūkst. Eur.

Lapkričio 24 d. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nutarimu Nr. O3E-1613 licencija atnaujinta papildant naujomis veiklos teritorijomis – *Biržų, Naciūnų, Šukionių ir Meilūnų* kaimais. Bendrovei išduotos Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos licencijos Nr. L7-GVTNT-30.

Gruodžio 1 d. Bendrovei Valstybinė energetikos ir reguliavimo tarnyba patvirtino naują reguliuojamos veiklos paslaugų kainą. Pirmą kartą buvo paskaičiuotos paviršinių nuotekų ir padidintos taršos kaina, tai leis atskirti patiriamas sąnaudas šiose kategorijose ir apmokestinti pagrindinius teršėjus ir paviršinių nuotekų tvarkytojus, ko iki šiol nebuvo.

Gruodžio 27 d. bendrovė su UAB „Gensera“ pasirašė „Vandentiekio ir nuotekų šalinimo tinklų statybos J. Bielinio g., Žemaitės g., Biržų m. rangos sutartis“. Planuojama iki 2023 liepos mėn. nutiesti 0,5 km vandentiekio tinklų ir 0,48 km buitinių nuotekų tinklų. Darbų vertė 144,4 tūkst. Eur be PVM.

BENDROVĖS VALDYMAS IR ĮSTATINIS KAPITALAS

ĮSTATINIS KAPITALAS IR AKCIJOS

UAB „Biržų vandenys“ steigėja yra Biržų rajono savivaldybė, kuriai priklauso kontrolinis akcijų paketas, t.y. 93,1 proc. akcijų bei 6,9 proc. akcijų priklauso AB „ORLEN Lietuva“.

Bendrovės įstatinis kapitalas 2022 m. yra – 5 808 709,92 Eur, kuris paskirstytas į paprastąsias vardines akcijas – 200 577 vnt.. Vienos akcijos nominali vertė yra 28,96 Eur.

BENDROVĖS VALDYMAS

Bendrovės valdymo organai 2022 m. yra visuotinis akcininkų susirinkimas, ir bendrovės vadovas - direktorius.

Visuotinis akcininkų susirinkimas yra aukščiausias bendrovės valdymo organas, kuris turi teisę keisti ir papildyti bendrovės įstatus ir atšaukti audito įmonę, metinių finansinių ataskaitų auditui atlikti, tvirtinti metinių finansinių ataskaitų rinkinį, didinti bei mažinti įstatinį kapitalą, paskirstyti pelną bei spręsti bendrovės įstatuose jo kompetencijai priskirtus klausimus, jei pagal Akcinių bendrovių įstatymą tai nepaskirta kitų bendrovės organų kompetencijai ir jei pagal esmę tai nėra valdymo organų funkcijos.

Bendrovės vadovo pareigas eina direktorius. Direktorius yra vienasmenis bendrovės valdymo organas, kurio pagrindinis uždavinys įgyvendinti bendrovės valdymo organų numatytą veiklos strategiją, organizuoti ir vykdyti gamybinę bei komercinę veiklą, užtikrinti šios veiklos pelningumą, tinkamą bendrovės turto naudojimą, jo saugojimą ir gausinimą. Vadovaujantis 2021 m. rugpjūčio 18 d. akcininkų posėdžio protokolu Nr. 2021-01, nuo 2021 m. rugpjūčio 16 d. UAB „Biržų vandenys“ direktoriumi paskirta Edita Barkauskienė.

BENDROVĖS DARBUOTOJAI IR VALDYMO STRUKTŪRA

Efektyvesnis žmogiškųjų išteklių valdymas leidžia siekti ambicingesnių tikslų užtikrinant sklandesnę Bendrovės veiklą. 2022 m. Bendrovėje dirbo 38 (neįskaitomi darbuotojai, kuriems suteiktos nėštumo ir gimdymo atostogos, atostogos vaikui prižiūrėti) darbuotojai, iš jų 10 administracijos ir inžineriniai techniniai darbuotojai, 5 klientų aptarnavimo skyriaus specialistai, 22 darbininkai, dirbantys valymo įrengimuose, taip pat vykduojantys pagrindinius profilaktikos, remonto, avarijų likvidavimo darbus, teikiantys paslaugas klientams bei atliekantys bendrovės pastatų ir įrengimų remonto darbus.

Bendrovėje dirbą didelę darbo patirtį turintys žmonės: 46 proc. visų darbuotojų bendrovėje dirbą 10 metų ir daugiau. Bendrovės darbuotojų vidutinis amžius - 51,33 metai.

Siekdama užtikrinti ne tik reikiamą darbuotojų kompetenciją, bet ir motyvuoti juos domėtis bei darbe pritaikyti naujausius pasiekiamus, bendrovė rūpinasi darbuotojų kvalifikacijos

kėlimu. Išorinių mokymų įgyvendinimas metų eigoje padeda užtikrinti, kad visi darbuotojai tobulintų darbui reikalingas kompetencijas, ypač didelis dėmesys yra skiriamas viešųjų pirkimų srityje.

Pasibaigus karantinui, bendrovė, atsižvelgdama į darbo organizavimo specifiką, įvertinant darbo funkcijų atlikimo galimybes nuotoliniu būdu, daliai specialistų sudarė ir paliko galioti sąlygas dirbti dalį darbo laiko nuotoliniu būdu.

BENDROVĖS VEIKLA

UAB „Biržų vandenys“ yra licencijuota geriamojo vandens tiekėja ir nuotekų tvarkytoja Biržų rajono savivaldybės teritorijoje. 2022 m. lapkričio 24 d. Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos nutarimu Nr. O3E-1613 licencija atnaujinta papildant naujomis veiklos teritorijomis – Biržų, Naciūnų, Šukionių ir Meilūnų kaimais. Bendrovei išduotos *Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo veiklos licencijos Nr. L7-GVTNT-30*.

Bendrovės pagrindinė vykdoma veikla yra:

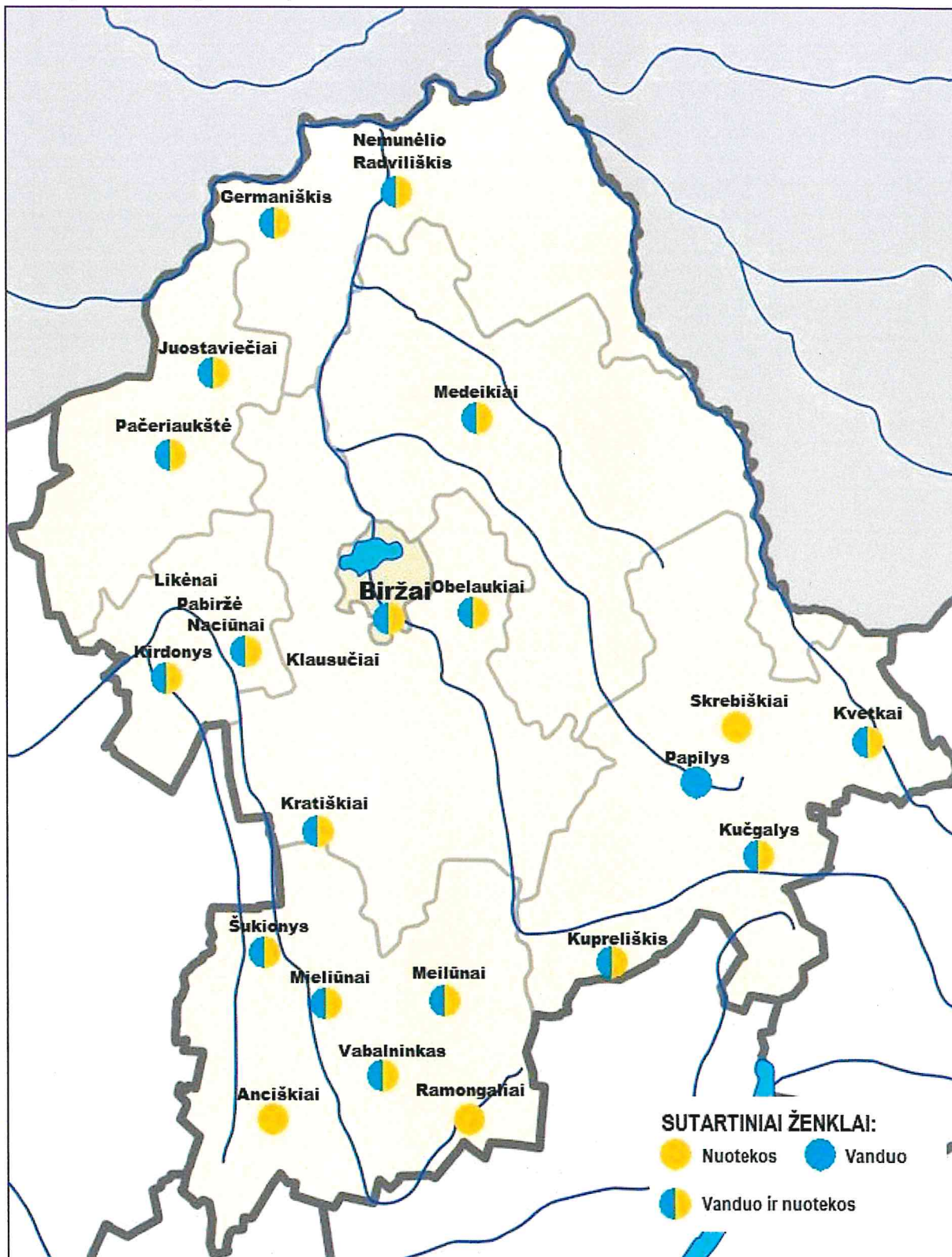
- vandens gavyba, ruošimas ir tiekimas;
- nuotekų surinkimas, valymas, dumblo tvarkymas, dumblo komposto gavyba;
- paviršinių (lietaus) nuotekų tvarkymas.

Bendrovės veikla yra orientuota į centralizuotų tinklų prieinamumo didinimą vartotojams ir esamų tinklų priežiūra bei klientų aptarnavimo kokybės gerinimą. Todėl daug dėmesio yra skiriama geriamojo vandens kokybės rodiklių išlaikymui, nepertraukiamam jo tiekimui vartotojams ir abonentams bei nuotekų išvalymą iki nustatytų gamtosauginių reikalavimų. Šios paslaugos yra gyvybiškai svarbios kiekvienam esamam klientui, todėl tiekiamos nuolat, nepriklausomai nuo gamtinių sąlygų, metų ar paros laiko.

Kaip matome iš pateikto 1 paveikslėlio 2022 m. Bendrovė geriamojo vandens tiekimą ir nuotekų tvarkymą vykdo Biržų mieste ir rajone. Nuotekų tvarkymą ir vandens tiekimą teikia: Vabalninko mieste, Kupreliškių, Nemunėlio Radviliškio ir Pabiržės miesteliuose, Biržų, Germaniškių, Juostaviečių, Kirdonių, Kratiškių, Kučgalio, Kvetkų, Likėnų, Medeikių, Mieliūnų, Meilūnų, Naciūnų, Obelaukių, Pačeriaukštės, Rinkuškių ir Šukionių kaimuose. Tik geriamojo vandens tiekimo veikla vykdo Papilio miestelyje, o nuotekų tvarkymo veikla Ančiškių, Ramongalių ir Skrebiškių kaimuose.

Bendrovės veikla apima jau didžiąją dalį Biržų rajono savivaldybės teritorijos. Rajono teritorija pasižymi nedideliu gyventojų tankumu ir kartu yra labai išėsta teritoriniu požiūriu. Tai lemia papildomas priežiūros sąnaudas, susidaranti dėl didelių atstumų tarp aptarnaujamų objektų.

1 paveikslėlis. 2022 m. Biržų rajono savivaldybės teritorijos, kuriose Bendrovė prižiūri vandens tiekimą bei nuotekų šalinimą.



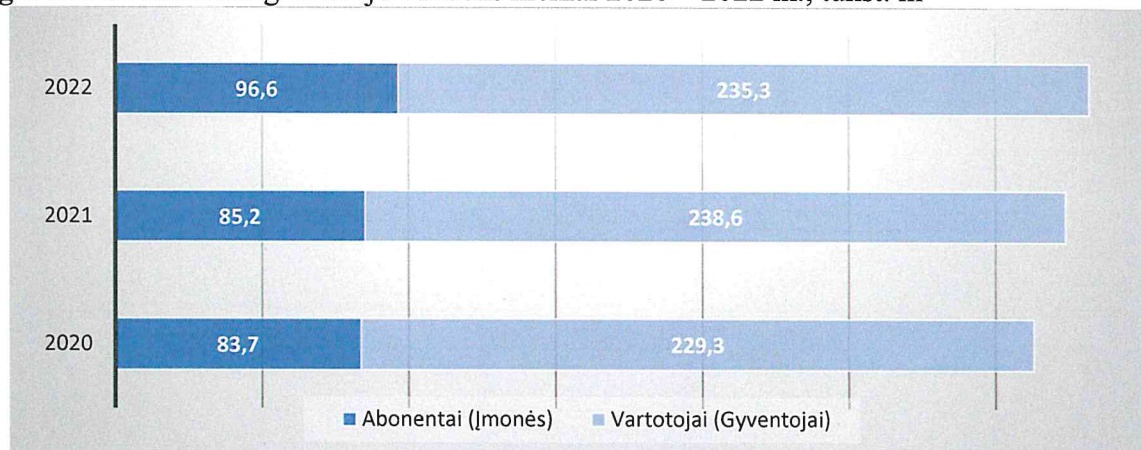
VANDENS GAVYBA IR TIEKIMAS

Geriamasis vanduo Biržų miesto ir rajono gyventojams tiekiamas iš 22 vandenviečių. Iš jų 21 atskirų vandenviečių eksploatuojama Biržų rajone ir 1 vandenvietė Biržų mieste. Didžiausia iš visų vandenviečių – Biržų miesto vandenvietė, iš kurios parduodama vartotojams 48,3 procentų viso Įmonės parduodamo vandens kiekio.

Vandens kokybę užtikrina Biržų miesto vandenvietėje veikiantys klasikinio tipo koštuvai su granitinės skaldos užpilu vandens gerinimo įrenginiai. Visus 2022 m. iš Biržų miesto vandenvietės tiekiamas geriamasis vanduo atitiko Lietuvos higienos normos reikalavimus. Be Biržų miesto vandenvietės vandens gerinimo įrenginiai, skirti geležies pašalinimui iš vandens, pastatyti Kratiškių, Pačeriauškės kaimuose bei Vabalninko mieste.

Ataskaitiniais metais Biržų miesto vandenvietėje bei Bendrovės aptarnaujamose rajono vandenvietėse išgauta 525,7 tūkst. m³ požeminio vandens, t.y. 4,4 proc. mažiau nei 2021 m.. 2021 m. buvo išgauta 549,9 tūkst. m³, t.y. didėjo 1,64 proc., o 2020 m. išgauta 540,9 tūkst. m³. Vertinant pakeltą vandens kiekį 2020 m. ir 2022 m. matomas vandens pakėlimo sumažėjimas 2,81 proc.

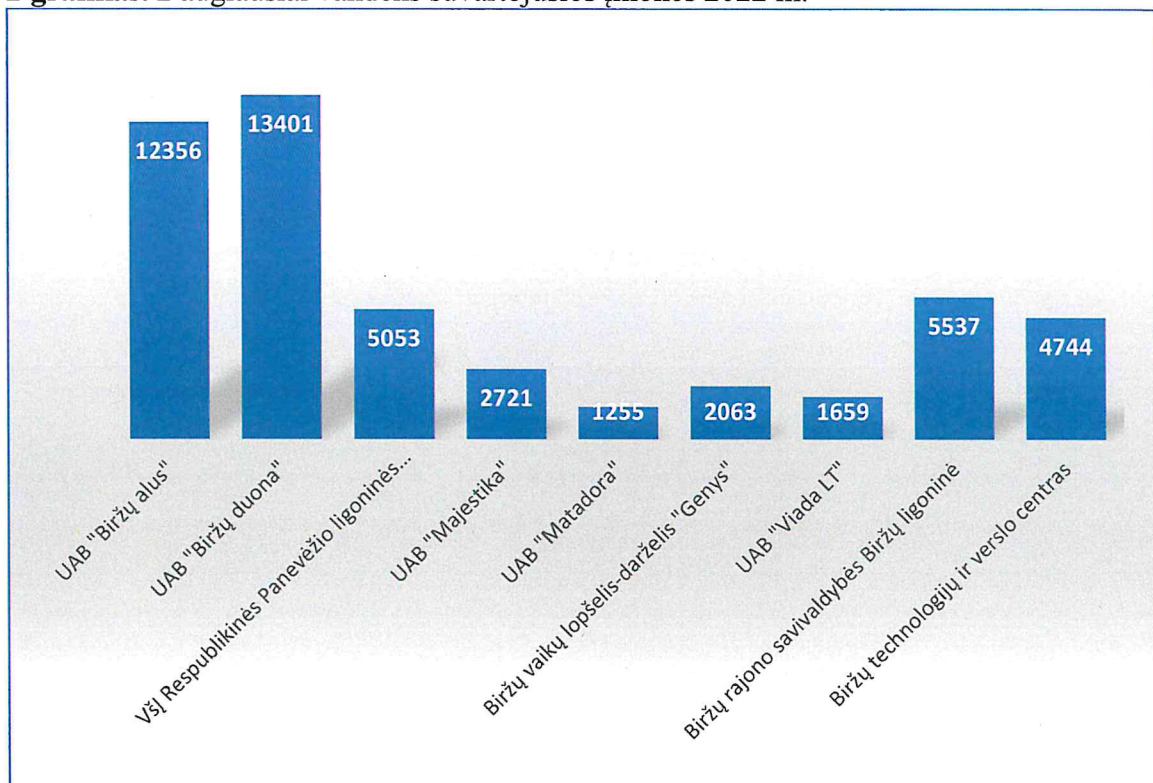
1 grafikas. Realizuoti geriamojo vandens kiekiai 2020 – 2022 m., tūkst. m³



Kaip matyti 1 grafike realizuota geriamojo vandens vartotojams bei abonentams 2022 m. – 331,9 tūkst. m³ (2,44 proc. daugiau nei 2021 m.), atitinkamai 2021 m. 323,8 tūkst. m³ (3,34 proc. daugiau nei 2020 m.), o 2020 m. 313,0 tūkst. m³. Vandens realizacija nuo 2020 iki 2022 m., kaip matyti pateiktame grafike, didėjo 5,69 proc. arba 18,9 tūkst.m³. Teigiamo pokyčio didėjimui turėjo įtakos naujų vartotojų prijungimas, didesnė vartotojų kontrolė, intensyvus skaitiklių keitimas.

Ataskaitiniais metais įmonėms buvo realizuotas didžiausias vandens kiekis per pastaruosius tris metus, augo 11, 8 proc., o vertinant nuo 2020 m. suvartojimas išaugo – 13,34 proc.

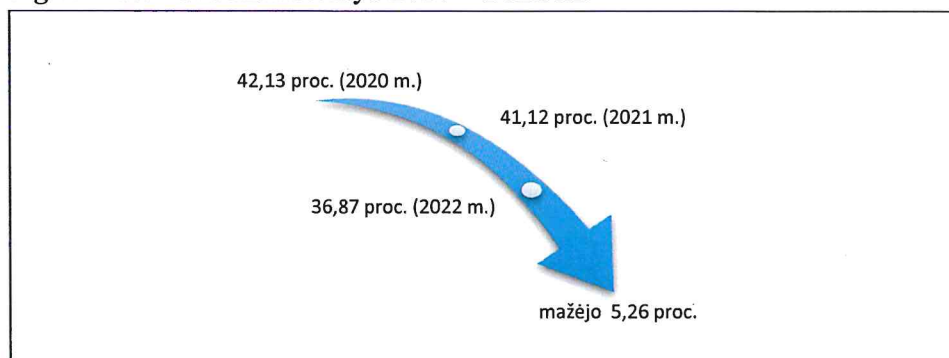
2 grafikas. Daugiausiai vandens suvartojusios įmonės 2022 m.



2022 m. Biržų rajone didžiausią kiekį vandens suvartojo UAB „Biržų duona“, t.y. 4 proc. nuo viso realizuoto geriamojo vandens kiekio, antroje vietoje šiais metais yra UAB „Biržų alus“, kuri suvartojo 3,7 proc. nuo viso realizuoto geriamojo vandens kiekio, trečioje vietoje Biržų rajono savivaldybės Biržų ligoninė suvartojusi 1,67 proc, ketvirta su 1,52 proc. yra VšĮ Respublikinės Panevėžio ligoninės Likėnų skyrius, penktas yra Biržų technologijų ir verslo centras, kuris sunaudojo 1,43 proc., šeštoje vietoje UAB „Majestika“ su 0,82 proc., septintoje vietoje -Biržų vaikų lopšelis-darželis „Genys“ su 0,62 proc., aštuntoje vietoje – UAB „ViadaLT“ suvartojusi 0,5 proc. ir 0,38 proc. devintoje vietoje esanti – UAB Matadora“.

Ataskaitiniais metais verslo subjektai sunaudojo tik 14,64 proc. nuo viso realizuoto geriamojo vandens kiekio. Pagal tai galima aiškiai matyti, kad Biržų rajone nėra stipriai išvystyta gamybinė verslo pusė, kurios veikloje būtų vartojamas didelis kiekis vandens. Dėl šios priežasties didžioji vandens dalis yra tiekiama gyventojams ir jiems didžiausias kiekis parduodamas.

3 grafikas. Vandens netektys 2020 – 2022 m.



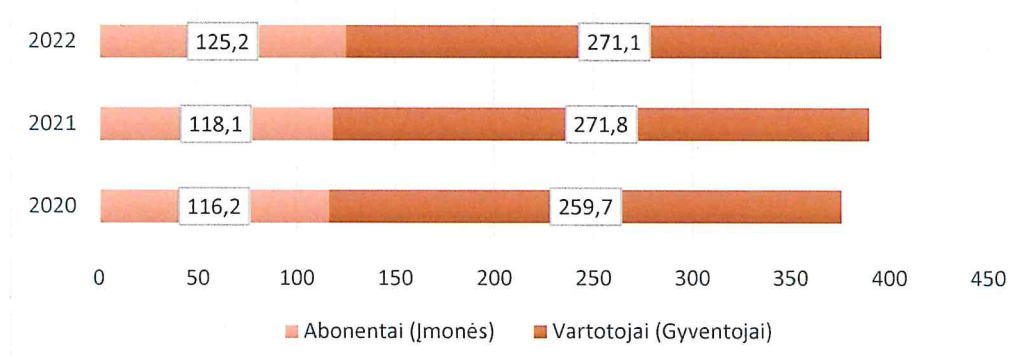
Analizuojant pakelto ir parduoto vandens duomenis galima daryti išvadą, kad vandens netektys nuo 2020 m. iki 2022 m. buvo sumažintos 5,26 proc. arba 17,47 tūkst. m³. Teigiamas tendencijas lemia intensyviai atliekamos patikros ne tik dėl nelegalių prisijungimų, bet ar laiku deklaruojamas vandens suvartojimas. Taip pat yra ir kitos vandens netekčių priežastys. Jas lemia ir bloga vandentiekio tinklų techninė būklė, vandentiekio tinklų avaringumas taip pat turi didelę įtaką bendrovės veiklai. Daugiausia avarijų įvyksta dėl susidėvėjusių tinklų, slėgio svyravimų, grunto judėjimo, didelių temperatūrų svyravimų žiemos metu. Siekiant mažinti vandens nuostolius planuojama ir toliau išlaikyti padidintą vartotojų kontrolę. Kaimiškose vietovėse vertinant pagal nuostolingumą planuojama atnaujinti vandentiekio tinklus pagal 2022-2027 m. ES finansavimo galimybes.

BUITINIŲ NUOTEKŲ SURINKIMAS IR TVARKYMAS

Ataskaitinių metų pabaigoje bendrovė eksploatavo Biržų rajone Bendrovė eksploatavo 118,6 km nuotekų tinklų, kuriais nuotekos nuvedamos į nuotekų valyklas. Šiuo metu bendrovė eksploatuoja 53 nuotekų siurbines.

Didžioji nuotekų surinkimo tinklų dalis yra savitakiniai.

4 grafikas. Realizuotų buitinių nuotekų kiekis 2020 – 2022 m., tūkst. m³



Ataskaitiniais metais buitinių nuotekų realizavimo apimtys padidėjo 1,6 proc. nuo 389,9 tūkst. m³ 2021 m. iki 396,3 tūkst. m³ 2022 m., 2021 m. didėjo 5,15 proc. nuo 2020 m.

4 grafike matyti, kad per paskutinius trejus metus buitinių nuotekų kiekio realizavimas daugiausiai augo abonentų dalyje iki 125,2 tūkst. m³, tai yra 7,1 tūkst. m³ arba 6,0 proc. daugiau nei 2021 m.. Atsižvelgiant į demografinę situaciją ir tai, kad kasmet yra išlaikomas nuotekų realizavimo kryptis, tai yra vertinama kaip teigiamas veiklos rezultatas. Tokiems pokyčiams turi įtakos padidinta deklaravimų kontrolė, naujų trasų nutiesimas ir sudarymas sąlygų naujiems vartotojams jungtis.

Miesto valykla pagal išvalymo rodiklius atitinka visus šalies ir Europos Sąjungos keliamus reikalavimus nuotekų valymui.

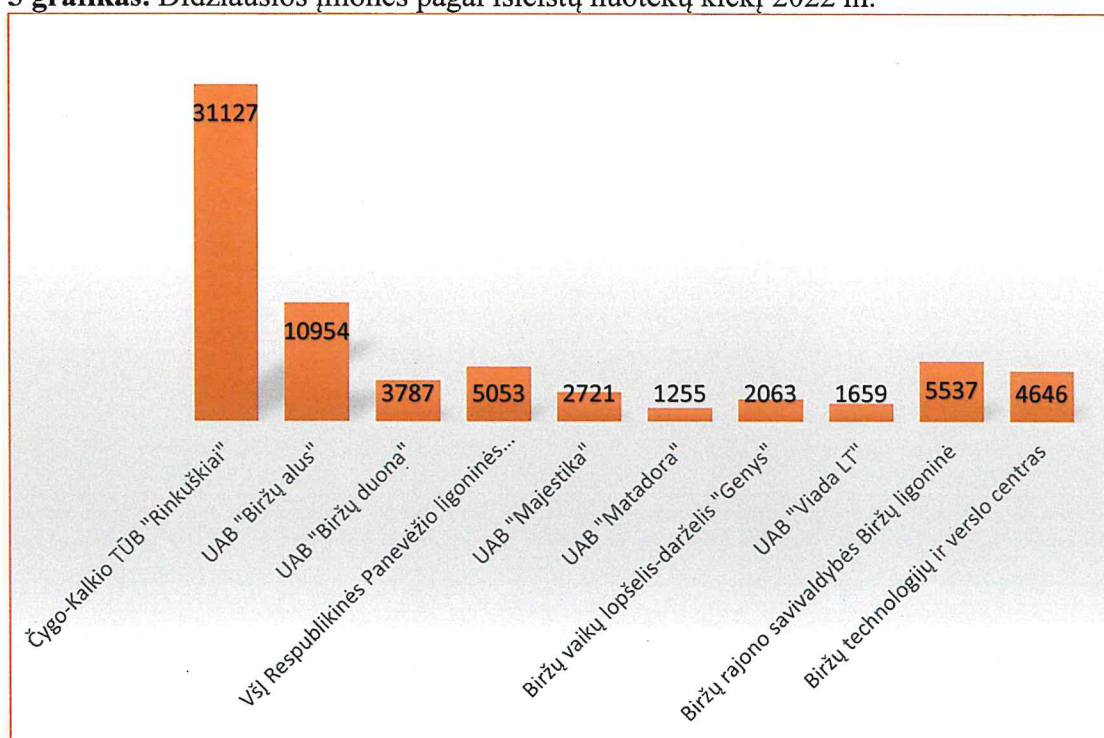
2022 m. pabaigoje buvo atnaujintos aplinkos monitoringo programos. Vadovaujantis Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2021 m. kovo 31 d. įsakymu Nr.D1-194 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugšėjo 16 d. įsakymo Nr. D1-546 „Dėl ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo pakeitimo“ (toliau – Monitoringo nuostatai), 21.3 papunkčiu, buvo pakeistos

monitoringo programos, **papildant jas matuojamais teršalais nuotekose prieš valymą, po valymo** (Monitoringo nuostatų 1 priedo 11,12,13 punktai). Rajoninėse nuotekų valyklose tyrimai būdavo atliekami tik po valymo (prieš valymą nereikėjo). Taip pat atliekami tik BDS7, bendro azoto ir bendro fosforo tyrimai. Dabar papildomai reikia tirti: amonio azotą, nitritų azotą, nitratų azotą, Kjeldalio azotą, fosfatų fosforą, skendinčias medžiagas, pH, bichromatinę oksidaciją, permanganatinę oksidaciją, savitąjį elektros laidį.

Buvo pakeistos visos nuotekų valymo įrenginių monitoringo programos ir suderintos su Aplinkos apsaugos agentūra.

Tyrimų metu išleidžiamų nuotekų iš Biržų miesto valyklos po biologinio valymo leistinų normų viršijimų nenustatyta, nuotekų valymo įrenginių išvalymo efektyvumas atitinka projektinius reikalavimus ir galiojančias nuotekų išvalymo normas.

5 grafikas. Didžiausios įmonės pagal išleistų nuotekų kiekį 2022 m.



2022 m. Biržų rajone didžiausią nuotekų kiekį išleido Čygo-Kalkio TŪB „Rinkuškliai“ – 31,127 tūkst. m³, t.y. 7,85 proc. nuo visų parduotų nuotekų kiekio, UAB „Biržų alus“ yra antroje vietoje su 2,76 proc., trečioje vietoje Biržų rajono savivaldybės Biržų ligoninė išleidusi 1,4 proc., ketvirta su 1,28 proc. yra VšĮ Respublikinės Panevėžio ligoninės Likėnų skyrius., penktas yra Biržų technologijų ir verslo centras, kuris sunaudojo 1,17 proc. Toliau rikiuojasi įmonės, kurios išleido nuotekų mažiau kaip 1 procentą nuo visų realizuotų nuotekų kiekio. Šeštoje vietoje atsidūrė UAB „Biržų duona“ su 0,96 proc., UAB „Majestika“ su 0,69 proc., septintoje vietoje, aštunta -Biržų vaikų lopšelis-darželis „Genys“ su 0,52 proc., devintoje vietoje – UAB „ViadaLT“ išleidusi 0,42 proc. ir 0,32 proc. dešimtoje vietoje esanti – UAB Matadora“.

Ataskaitiniais metais verslo subjektai išleido 17,37 proc. nuo viso realizuoto nuotekų kiekio.

Dauguma vamzdynų yra keramikiniai ar gelžbetoniniai, kurie greitai lūžta, pakloti nekokybiškai, nėra visiškai sandarūs, esančių nuotekų tinklų amžius siekia 30 – 50 metų. Taip

pat pateikus Lietuvos metrologijos tarnybos duomenis apie žymiai padidėjusius arba sumažėjusius iškritusių kritulių kiekius, galima daryti išvadą, kad didelis paviršinių nuotekų kiekis patenka į buitinių nuotekų tinklus. Taip pat reikia nepamiršti, kad didelę įtaką turi paviršinių nuotekų tinklų nebuvimas, senų, nesandarių buitinių tinklų prastos būklės.

NUOTEKŲ DUMBLO TVARKYMAS

Biržų miesto nuotekų valykloje eksploatuojama nuotekų dumblo kompostavimo aikštelė. Kadangi valant nuotekas, susidaro pirminis ir perteklinis nuotekų valymo dumblas, kuriame yra ne tik daug naudingų augalams maisto medžiagų, bet ir ekologiniu požiūriu kenksmingų teršalų. Sprendžiant dumblo tvarkymo problemą 2012 m. buvo pastatyta dumblo kompostavimo aikštelė. Visas dumblo kompostavimo tvarkymas vykdomas Biržų miesto nuotekų valykloje. Rajono nuotekų valyklose susidaręs perteklinis dumblas taip pat vežamas į Biržų miesto nuotekų valyklą. 2022 m. buvo pagaminta 381 t komposto, mažiau 47 t nei 2021 m. 2021 m. buvo pagaminta 428 tonos komposto, mažiau 16 tonų nei 2020 m, bet daugiau 63 tonomis nei 2019 m.

1 lentelė. Komposto kiekis ir sąnaudos jo gamybai 2020 – 2022 m.

	2020	2021	2022
Pagaminta komposto, t	444	428	381
Patirtos sąnaudos, Eur	48192,93	55623,38	53820,44

Kompostavimo procesuose daugiausia išlaidų tenka kuro sąnaudoms (atliekų smulkintuvas, komposto vartytuvas, ratinis krautuvas, sijotuvas) bei įrangos remontui.

2021 m. ir 2022 m. buvo atliekami laboratoriniai tyrimai dėl pagaminto komposto nustatymo klasės. Stebėsenos laikotarpiu tyrimo rezultatai buvo gauti geri – pagamintas I kategorijos kompostas 2021 ir 2022 m. pagal sunkiųjų metalų koncentraciją.

Tai įsivertinę nusimatėme 2023 m. planą, per kurį bus parengtas tvarkos aprašas kompostui bei patvirtinta bandomosios komposto partijos pardavimo kaina.

PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMAS

Ataskaitiniais metais Įmonė savo nuosavybėje apie 400 m. Biržų miesto paviršinių nuotekų tinklų. Biržų rajono savivaldybė 2022 m. lapkričio 3 d. Nr. SRV-401 vandentvarkos infrastruktūros objektų eksploatavimo sutartimi perdavė Vilniaus g. 3345,23 m, Rinkos g. 375,48 m, Parodos g. 339,22 m, Gimnazijos g. 772, 09 m, Kalno g. 210,07 m, Kooperatinių g. 95,83 m, Saulėtekio g. 224,92 m.

Įvykus daliniam tinklų perdavimui eksploatuoti Bendrovei Valstybinė energetikos ir reguliavimo tarnyba pirmą kartą nustatė ir patvirtino paviršinių nuotekų įkainį, kurį abonentams galės pradėti taikyti nuo 2023 m..

KLIENTŲ APTARNAVIMAS

2022 m. Bendrovės teikiamomis geriamojo vandens tiekimo ir buitinių nuotekų tvarkymo paslaugomis naudojosi 6783 vartotojai ir 307 abonentai. Ataskaitiniais metais Bendrovės klientų skaičius, lyginant su praėjusiais ataskaitiniais metais, išaugo 180, o 2021 m. vartotojų skaičius taip pat augo, sudarytos 119 naujos sutartys.

2 lentelė. Klientų skaičiaus kitimas 2020 – 2022 m. Biržų rajone.

Pavadinimas	Klientų skaičius		
	2020 m.	2021 m.	2022 m.
Gyventojai (vartotojai)	6490	6609	6783
Įmonės (abonentai)	281	301	307
Iš viso:	6771	6910	7090

Iš 2 lentelės duomenų matyti, kad vartotojų skaičius pastaruosius tris metus auga, nors aptarnaujamojo teritorijoje gyventojų skaičius pagal statistikos departamento duomenis nėra teigiama. Didžiausią įtaką klientų skaičiaus augimui turi individualių gyventojų namų gyventojų nauji prijungimai prie vandentiekio ir nuotekų tinklų, nes 2022 m. rudenį buvo užbaigti du infrastruktūros plėtros projektai bei Biržų rajono savivaldybės tarybos patvirtinta paskata už prisijungimą prie centralizuotų tinklų. Dalis gyventojų dar rudenį spėjo prisijungti prie centralizuotų tinklų, o kita dalis naujų vartotojų ateis 2023 m.

Įmonės įgyvendinti techniniai sprendimai modernizuojant klientų aptarnavimo skyrių ir lankstus požiūris į besikeičiančią aplinką padeda kurti glaudesnę ryšį su klientais, bet taip pat modernizuojame darbuotojų darbo vietas. Įdiegtas elektroninis algoritmas, kurio dėka klientai paskambinę vienu numeriu gali būti nukreipiami iš karto į 5 skirtingus specialistus pagal aktualų klausimą, sutvarkytas skambučių peradresavimas, įsigyta nauja darbo vietų įranga (2 kompiuteriai, 2 telefonai), sukurtos nuotolinio darbo vietos prieigos visam ir klientų aptarnavimo skyriui. Atnaujinti du kabinetai Įmonės vidiniais darbuotojų resursais.

Bendrovė ataskaitiniais metais pasiūlė daug naujų papildomų paslaugų -11, bet daugiausiai investicijų buvo skirta – nuotekų ir vandentiekio atšakų tiesimui iki gyventojų namo.

Bendrovės paslaugų vartotojai (abonentai) sąlygiškai suskirstyti į grupes – įmonės ir individualūs namai, daugiabučių namų savininkų bendrijos, daugiabučių namų butai. Klientų aptarnavimo skyrius su vartotojais (abonentais) sudaro vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų sutartis, dirba su vartotojų ir abonentų skolų išieškojimu, atlieka vandens skaitiklių patikras ir keitimus.

Klientų aptarnavimo skyrius analizuodami apskaitos duomenys, 2022 m. gruodžio 31 dienai nustatė 78 vartotoją, kurių įsiskolinimas virš 100 Eur. Šių įsiskolinimų virš 100 eurų bendra suma gruodžio 31 dienai sudarė 26 173,43 Eur. Kadangi ne visi gyventojai noriai ir laiku susimoka už jiems teikiamas paslaugas, Bendrovė pagal ataskaitiniais metais parengtą „Skolų išieškojimo tvarką“ pradėjo vykdyti prevencinį darbą, dėl skolų nesusidarymo. Analizuodama abonentų ir vartotojų deklaruojamus rodiklius, Bendrovės klientų aptarnavimo skyrius, pasitelkdami teisininką rengia ir siunčia įspėjimus, dėl susidariusios skolos susimokėjimo. Vartotojams kartu su sąskaitomis arba atskirai yra pranešama, apie susidariusią skolą ir informuojama apie pasekmes, tai: šalto vandens tiekimo ir/arba nuotekų tvarkymo nutraukimą,

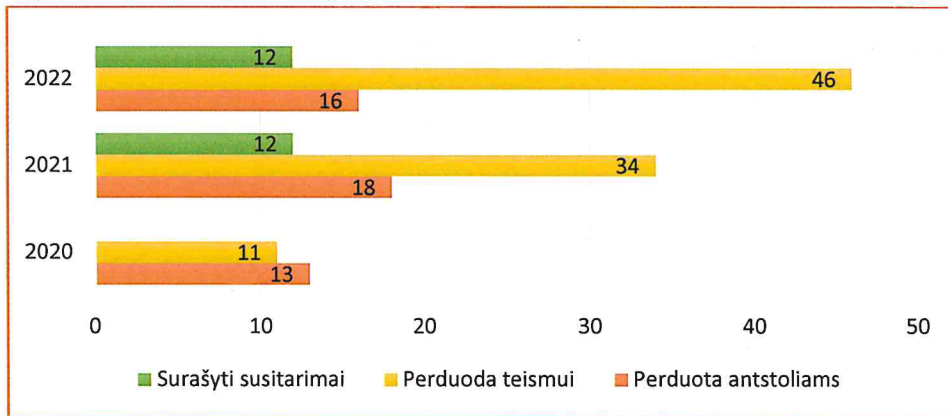
ir susidariusios skolos perdavimo į teismą. Vartotojams kuriems yra susidariusios skolos, taip pat yra siūloma skolą padengti dalimis. Šiems vartotojams, priklausomai nuo skolos dydžio, sudaromas skolos išsimokėjimo grafikas.

Ataskaitiniais metais klientų aptarnavimo skyrius pasirašė 12 skolos susitarimų dėl padengimo dalimis už 4228,22 Eur. (gruodžio 31 d. buvo gražinta 66 proc. sumos), 2021 m. buvo taip pat surašyti 12 susitarimų skolos padengimui dalimis už 4 546,73 Eur.

Per 2022 m. dėl susidariusių skolų, teisininko buvo perduota į teismą 46 įsiskolinimai už 17 064,92 Eur .

Vartotojams, po teismo sprendimo priėmimo, vis dar neatsiskaičius su Bendrove, skolos yra perduodamos antstoliams. Su antstolių pagalba 2022 m. išieškota 6 042,66 Eur, 2021 m. - 4 294,89 Eur, o 2020 m. išieškota 4 283,50 Eur.

4 grafikas. Skolų išieškojimas 2020-2022 m.

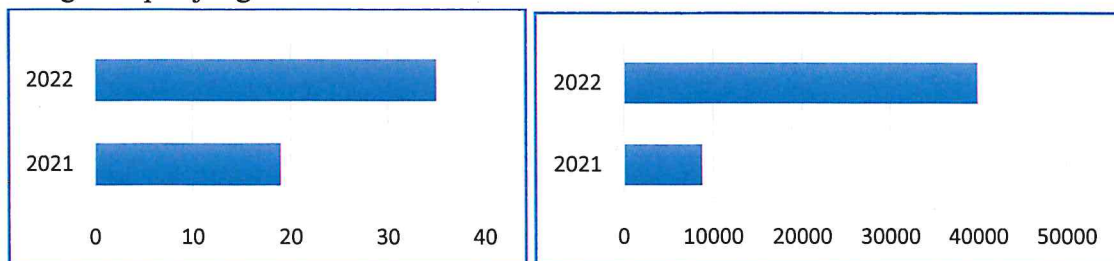


Pagal parengta „Geriamojo vandens apskaitos prietaisų tinkamo eksploatavimo ir/ar savavališkų prijungimų prie geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros nustatymo“ tvarka ataskaitiniais metais nustatyta 35 savavališki pasijungimai prie centralizuotų tinklų (5 grafikas), o 2021 m. – 19 atvejų. Ši tvarka apima ne tik nelegalius prisijungimus prie centralizuotų tinklų, bet ir sugadintus apskaitos prietaisus, nutrauktas plombas ir kita.

Iš 33 savavališkų prisijungimo atveju buvo nustatyta prie nuotekų tinklų – 21, o prie vandentiekio - 12 atvejų. Įmonei padarytas nuostolis buvo paskaičiuotas už 39 956,53 Eur nuostolis, 2021 m. nustatyta 19 atvejų už 8 779,57 Eur (5 grafikas).

2022 m. rugpjūčio mėnesį buvo viešai skelbta amnestija, jos metu sudaryta net 21 sutartis. Tai susumavus matoma, kad ataskaitiniais metais iš viso išaiškinti 56 savavališki prisijungimai prie centralizuotų tinklų Biržų rajone.

5 grafikas. Atveju skaičius ir išieškoti įmonės patirti nuostoliai per 2021 - 2022 m. pagal nelegalius pasijungimus.



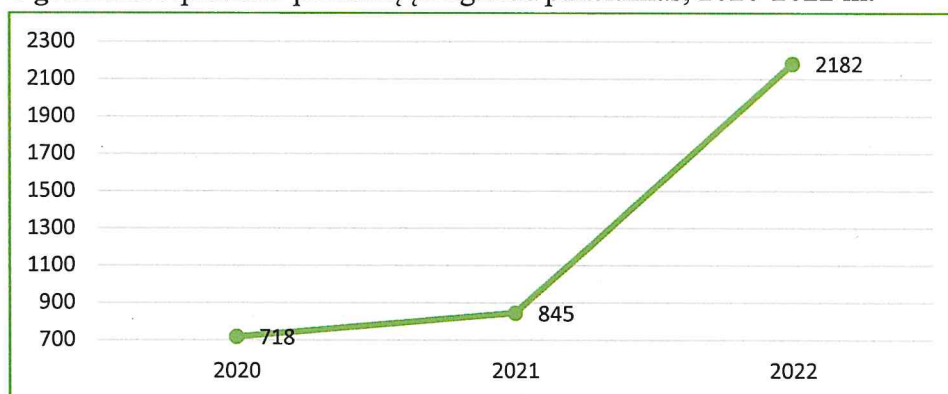
Ankstesnių metų duomenų negalime pateikti, nes nebuvo vykdomi tokie patikrinimai, kai tuo tarpu kitose vandentvarkos įmonėse ši veikla yra vykdoma nuo įstatymo įsigaliojimo pradžios -2015 m.

GERIAMOJO ŠALTO VANDENS APSKAITOS PRIETAISŲ KEITIMAS

Ataskaitiniais metais Įmonė pakeitė 2182 įvadinius šalto vandens apskaitos prietaisus daugiabučiuose, individualiuose gyvenamuosiuose namuose, pramonės įmonėse ir smulkiose įmonėse bei organizacijose.

2021 m. Bendrovė pasirengė ir pasitvirtino „Šalto vandens apskaitos prietaisų (skaitiklių) įrengimo aprašą“, kuriuo vadovaujantis Bendrovės darbuotojai pradėjo efektyviau vykdyti skaitiklių keitimo/ įdėjimo darbus. Šios tvarkos efektyvumas matomas žemiau pateiktame grafike.

4 grafikas. Apskaitos prietaisų įrengimas/pakeitimas, 2020-2022 m.



Per 2022 m. apskaitos prietaisų pakeista 2182 vnt., o 2021 metais - 845 vnt., tai yra per 2022 m. pakeista daugiau negu 2,5 karto daugiau skaitikliukų.

Ataskaitiniais metais buvo nustatyta, kad daugiabučiuose nėra įvadinių skaitiklių, todėl negalima tiksliai apskaičiuoti vandens netekčių. Todėl Įmonė pradėjo diegti įvadinius apskaitos prietaisus daugiabučiuose – pagal kuriuos per ateinančius kelis metus šaltas vanduo bus parduodamas tiesiai šilumos tiekėjui, kaip yra numatyta Geriamojo vandens ir nuotekų tvarkymo įstatyme, o ne kaip yra dabar – pašildytas vanduo parduodamas tiesiogiai gyventojui. Per 2022 m. rudenį įdiegti 8 apskaitos prietaisai, per ateinančius 2023 metus planuojama įdiegti dar 30, ir taip per kelis metus įdiegti visur, kol visi rajono daugiabučiai turės įvadinius skaitiklius.

Ataskaitiniais metais pradėta intensyviau dirbti su gyventojais, kurie už suvartotą vandenį moka pagal normą. Kryptingi patikrinimai buvo atlikti 76 adresais. Po patikrinimų iš karto buvo sumontuoti 33 skaitikliai, tik 1 atveju buvo nustatyta, kad nėra techninių galimybių įdėti skaitiklį. Ateinančiais metais planuojama mažiausiai dar 50 atvejų sumažinti asmenų kiekį, mokantį pagal vidutinį savivaldybės suvartojamą vandens kiekį.

VEIKLOS IR FINANSINIAI RODIKLIAI

GERIAMOJO VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO, PAVIRŠINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMO PASLAUGŲ KAINOS

Teikiamų geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainos nustatomos, vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymo metodika.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainodaroje taikomas ilgalaikių kainų mechanizmas. Bazinės kainos nustatomos penkerių metų laikotarpiui ir perskaičiuojamos kiekvienais metais. Pirmaisiais bazinių kainų galiojimo metais taikomos kainos lygios bazinėms kainoms, antrais ir sekančiais metais jos tikslinamos, nustatant perskaičiuotas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazines kainas. Bazinės kainos perskaičiuojamos atsižvelgiant į geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kiekio neatitikimą tarp nustatyto bazinėje kainoje ir faktiškai parduoto, ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų pokytį dėl naujai pagal Veiklos ir plėtros planą faktiškai pradėtų eksploatuoti ilgalaikio turto vienetų, faktinius elektros energijos, šilumos, technologinių medžiagų ir technologinio kuro kainų, mokesčių tarifų, LR finansų ministerijos skelbiamo darbo užmokesčio, investicijų gražos ir kitų sąnaudų pokyčius.

Tiek bazines, tiek perskaičiuotas bazines geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainas derina Valstybinė energetikos reguliavimo tarnyba.

Ataskaitiniais metais vadovaujantis Valstybinės energetikos reguliavimo tarnybos 2022 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. O3E-1657 dėl UAB „Biržų vandenys“ geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo bei paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų bazinių kainų nustatymo ir UAB „Biržų vandenys“ 2022 m. gruodžio 1 d. direktoriaus įsakymu Nr. V-87 dėl apskaitos prietaisų priežiūros mokesčio nuo 2023 m. sausio 1 d. nustatytos naujos bazinės kainos.

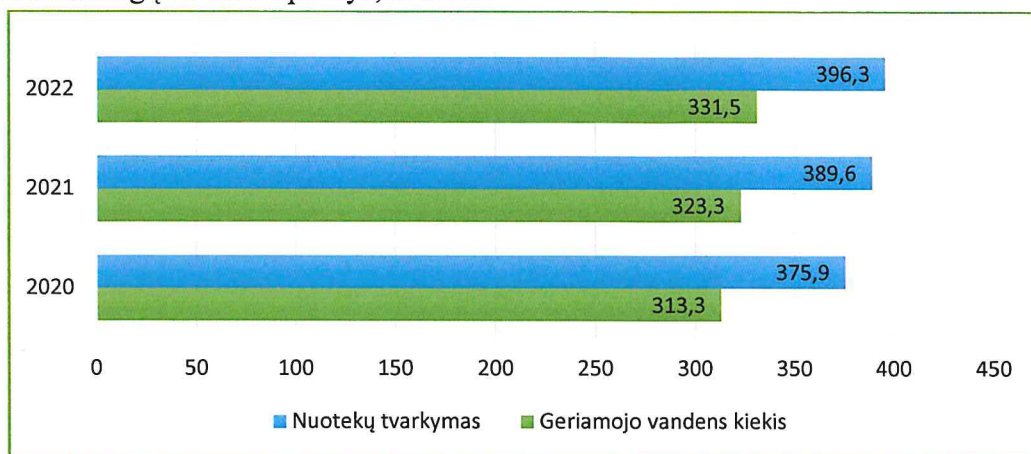
UAB „Biržų vandenys“ nustatytas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos skelbiamos bendrovės internetinėje svetainėje: <https://birzuvandenys.lt/geriamojo-vandens-tiekimo-ir-nuoteku-tvarkymo-kainos/>.

PASLAUGŲ TEIKIMO APIMTYS IR PAJAMOS

Bendrovės pagrindinė veikla yra geriamojo vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo ir paviršinių nuotekų tvarkymo bei nuotekų transportavimo asenizacijos transporto priemonėmis paslaugų teikimas.

2022 m. parduota 8,2 tūkst. m³ (1,7 proc.) daugiau geriamojo vandens nei 2021 m., nuotekų tvarkymo paslaugų apimtys, lyginant su 2021 m., didesnės 6,7 tūkst. m³ (2,5 proc.). Lyginant trejus paskutinius metus pardavimo apimtys tiek geriamojo vandens, tiek nuotekų tvarkymo - didėjo.

5 grafikas. Paslaugų teikimo apimtys, tūkst. m³



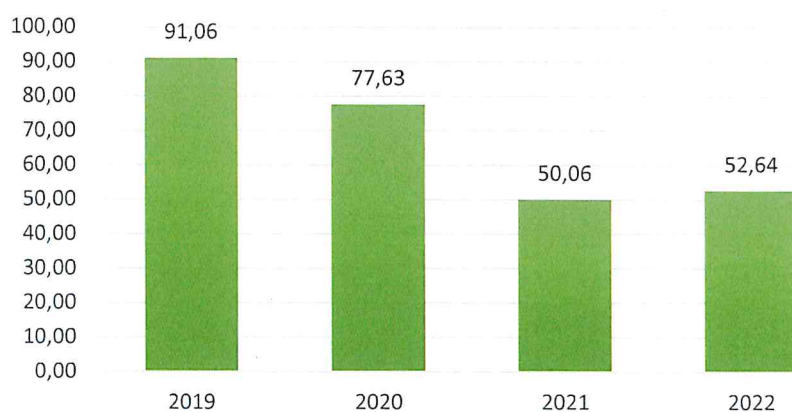
Per ataskaitinius metus Bendrovės visų veiklų pajamos sudarė 1 092,953 tūkst. Eur, lyginant su 2021 m. padidėjo 72,777 tūkst. Eur, tai yra 7,1 proc.. Vandens pardavimo pajamos 2022 metais lyginant su 2021 m. padidėjo 6,2 tūkst. Eur., tai yra 2,1 proc., nuotekų surinkimo paslaugų pardavimai padidėjo 9,5 tūkst. Eur., tai yra 1,6 proc. – lyginant su 2021 metais. Didesnes pagrindinės veiklos pajamas lėmė išaugusi teikiamų paslaugų apimtis prie vandentiekio ir nuotekų tinklų prisijungus naujiems individualių namų vartotojams.

Iš 3 lentelėje pateiktų duomenų matyti, kad 2022 metais Bendrovė patyrė 243,974 tūkst. Eur nuostolį. Nuostolis susidarė daugiausiai dėl ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudų, taip pat turėjo įtakos padidėjusios elektros energijos kainos, minimalaus darbo užmokesčio augimas, aplinkos taršos mokesčio padidėjimas, remontas ir kitų mokesčių bei sąnaudų, kai tuo tarpu teikiamų paslaugų įkainis ketverius metus buvo nepakitęs. Pardavimo ir veiklos sąnaudos padidėjo 160,058 tūkst. Eur, tai yra 13,6 proc..

3 lentelė. Pagrindiniai UAB „Biržų vandenys“ veiklos rodikliai 2019 – 2022 m.

Rodikliai	Mato vnt.	2019	2020	2021	2022
Pajamos:	tūkst. Eur	975,33	976,92	1 020,18	1 092,97
<i>Pardavimo pajamos už patiektą vandenį</i>	<i>tūkst. Eur</i>	<i>279,63</i>	<i>276,32</i>	<i>286,17</i>	<i>292,35</i>
<i>Pardavimo pajamos už nuotekų sutvarkymą</i>	<i>tūkst. Eur</i>	<i>540,79</i>	<i>570,70</i>	<i>590,05</i>	<i>599,57</i>
<i>Aptarnavimo mokestis</i>	<i>tūkst. Eur</i>	<i>103,45</i>	<i>69,68</i>	<i>71,57</i>	<i>73,48</i>
<i>Papildomos paslaugos, kitos pajamos</i>	<i>tūkst. Eur</i>	<i>51,46</i>	<i>60,22</i>	<i>72,39</i>	<i>127,55</i>
<i>Kitos veiklos pajamos</i>	<i>tūkst. Eur</i>				<i>0,02</i>
Sąnaudos:	tūkst. Eur	1 049,43	1 104,21	1 176,91	1 336,94
Pelnas(-nuostolis):	tūkst. Eur	-74,09	-127,28	-156,73	-243,97

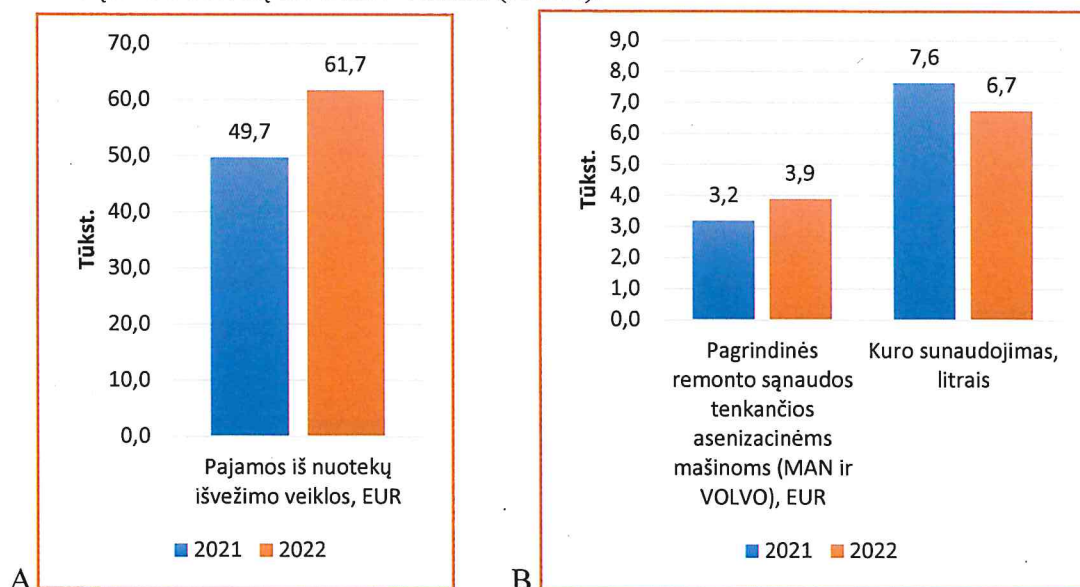
6 grafikas. Pelnas, nevertinant nusidėvėjimo 2019-2022 m.



Pajamas bendrovė uždirba teikdama geriamojo vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo bei kitas paslaugas. Per 2022 m. Bendrovė uždirbo 1 092,97 tūkst. Eur pajamų, iš jų pajamos už vandenį, nuotekų tvarkymą ir aptarnavimo mokestį sudarė 965,40 tūkst. Eur arba 88,3 proc. visų Bendrovės pajamų, kai tuo tarpu 2021 m. tai sudarė 92,9 proc. visų Bendrovės pajamų. 2022 m. kitos pagrindinės veiklos pajamos lyginant su 2021 m. padidėjo 55,18 tūkst. Eur. Bendrovės viena iš pagrindinių veiklų yra centralizuotas nuotekų tvarkymas, kuris ataskaitiniais metais sudarė didžiąją pajamų dalį – 54,9 proc. metinių pajamų, iš kitos pagrindinės veiklos, tai geriamojo vandens tiekimo sudarė 26,7 proc. visų metinių pajamų, apskaitos mokestis sudarė 6,7 proc. Likusius 11,7 proc., sudarė pajamos gautos iš kitos pagrindinės veiklos papildomų paslaugų teikimo.

Šis nereguliuojamos veiklos pokytis rodo, kad Įmonė ieško būdų kaip užsidirbti iš papildomos veiklos. Ataskaitiniais metais iš kitos veiklos gautos pajamos yra 127,570 tūkst. Eur, tai yra 11,7 proc. daugiau už 2021 m., teikiant papildomas paslaugas – vandentiekio ir nuotekų tinklų remonto darbai, mechanizmų nuoma, nuotekų išvežimas, naujų atšakų klojimas.

7 grafikas. Nereguliuojamos veiklos nuotekų išvežimo paslaugų apmokestinimo modelio pakeitimo įtaka nuotekų išvežimo veiklai (A ir B).



Ataskaitiniais metais nuotekų išvežimo naujas modelis pradėtas taikyti nuo 2022 m. gegužės mėn. 16 dienos, o gauti rezultatai pateikti 6 grafike A dalyje, todėl, jeigu būtų pritaikyta dar anksčiau, rezultatas galėjo būti dar geresnis.

Nereguliuojamos veiklos nuotekų išvežimo modelio pakeitimas duoda teigiamą pokytį, nes sumažėjo nuostolingų maršrutų, jie tapo racionalesni, kas atsispindi pagal bendrą kuro sunaudojimą šiai veiklai. Tai automatiškai mažina tiesiogines sąnaudas ir gerina rezultatą. Tuo pačiu buvo surinktos didesnės pajamos, nes pagal naują modeliavimą - kai kuriems paslaugos gavėjams paslauga netgi atpigo, kas leido tapti konkurencingesniems ir surinkti daugiau pardavimų.

SĄNAUDOS

Vykdydama veiklą Bendrovė 2022 metais patyrė 1 336, 94 tūkst. Eur sąnaudų. Lyginant su 2021 m. sąnaudos buvo didesnės 160, 03 tūkst. Eur. (12 proc.). Didžiąją dalį visų pagrindinės veiklos sąnaudų sudaro pastoviosios sąnaudos, kurios yra būtinos turimo ilgalaikio turto eksploatacijai bei klientų aptarnavimui, siekiant gerinti kokybę ir reikalavimus atitinkantį paslaugų teikimą. Kita dalis yra kintanti: elektros energija, technologinės medžiagos, mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius, taršą, NT mokestis. Šis dalis priklauso nuo vartotojams ir abonentams patiekto geriamojo vandens bei sutvarkytų nuotekų kiekio.

Pagrindinės veiklos sąnaudose didžiausiąją dalį visų sąnaudų sudaro ilgalaikio turto nusidėvėjimas bei amortizacija ir darbo apmokėjimo sąnaudos. Tokia sąnaudų struktūra bei sąnaudų pasiskirstymas būdingas ir kitose Lietuvos vandentvarkos įmonėse.

4. lentelė. Bendrovės patirtos sąnaudos, tūkst. Eur.

Sąnaudos rūšis	2019	2020	2021	2022
Viso:	1 049,43	1 104,21	1 176,91	1 336,94
Medžiagos	84,55	91,83	84,05	82,44
Vandens ir nuotekų tyrimai	11,68	19,62	27,47	29,66
Remonto ir eksploatacinės medžiagos	110,57	84,76	81,92	52,08
Kuras	42,29	38,15	48,07	65,60
Šildymas	8,18	5,65	8,89	13,57
Elektros energija	98,23	115,27	131,11	134,18
Ilgalaikio turto nusidėvėjimas (amortizacija)	165,16	204,91	206,79	296,62
Darbo apmokėjimo sąnaudos su Sodra	409,35	441,70	465,54	517,68
Mokesčiai (išteklių, taršos, NT, žemės nuomos)	27,96	40,93	37,75	53,58
Kitos sąnaudos	91,46	61,38	85,32	91,53

Vertinant 2022 m. padidėjusias Bendrovės sąnaudas darbo užmokesčiui lyginant su 2021 m., padidėjimas yra 52 136 Eur, tai yra 11,2 proc. Tam įtakos turėjo minimalaus darbo

užmokesčio didėjimas, taip pat darbuotojams padidinti atlyginimai ir padidintas darbuotojų etatų skaičius 2021 m.

Vandens ir nuotekų tyrimų sąnaudos 2022 m. padidėjo nežymiai, nors tyrimų poreikis auga ir griežtėja reikalavimai pagrindiniai veiklai. Ši paslauga jau antri metai yra perkama. Įmonės laboratorijos atsisakyta prieš du metus.

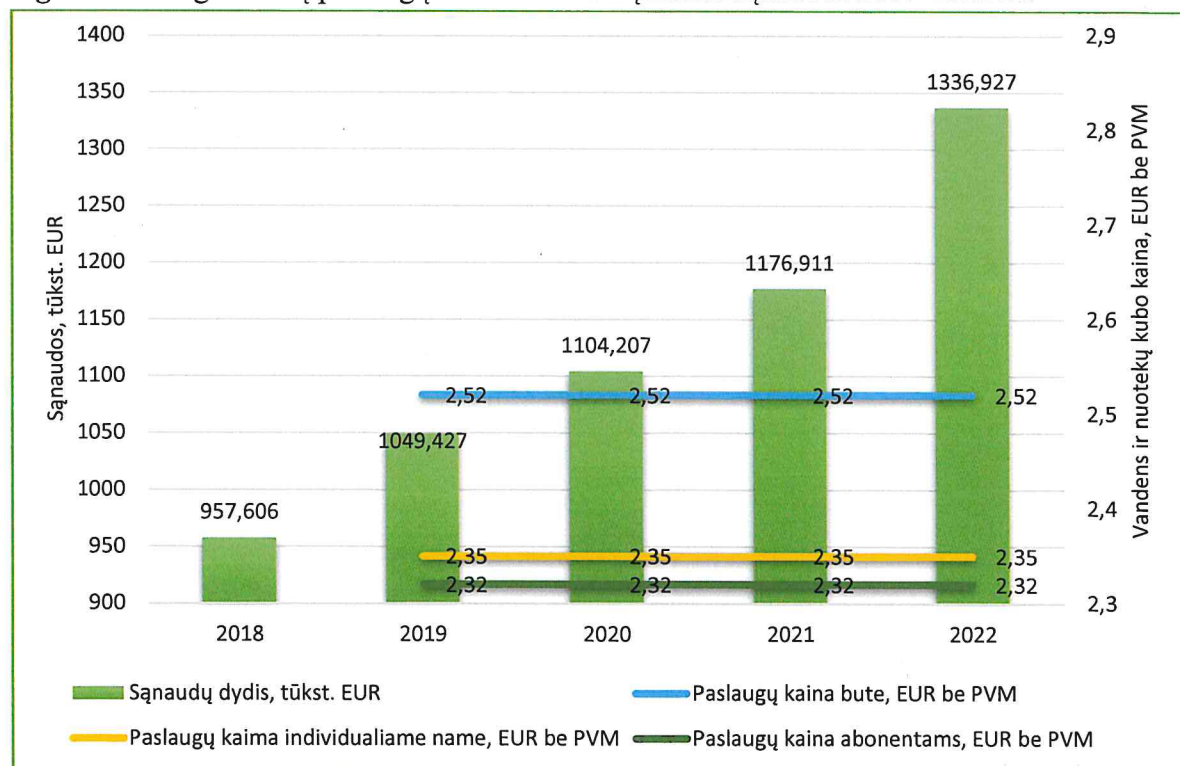
Kurui ir šildymui bei elektrai sąnaudos 2022 m. yra padidėjusios 13,4 proc. lyginant su 2021 m., dėl pasaulinės rinkos kainų augimo.

2022 m. naudojamos medžiagos remonto darbams bei eksploatacijai vandens tiekimo bei nuotekų šalinimo užtikrinimui sumažėjo 36,4 proc. lyginant su 2021 m., daugiausia įtakos tam turėjo griežtesnė remonto paslaugų užsakymo kontrolė ir transporto priemonių judėjimo stebėsenos sistemos įdiegimas (4 lentelė).

Bendrovė 2022 m. patyrė 89,83 tūkst. Eur didesnes ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudas, dėl naujai įsigyto turto ir atliktų remonto bei rekonstravimo darbų (4 lentelė).

Mokesčių sąnaudų augimą lėmė didesni mokesčiai už valstybinius gamtos išteklius, nes augo geriamojo ir vandens realizacija, bei didesnis nuotekų kiekis priimtas. Taip pat buvo padidintas mokesčio tarifas už valstybinius gamtos išteklius.

8 grafikas. Pagrindinių paslaugų bazinė kaina ir įmonės sąnaudos 2019-2022 m.



Pateiktame 8 grafike yra pavaizduotas kylančių sąnaudų santykis su paslaugų kaina nuo 2019 m. iki 2022 m. Kaip tuo tarpu Bendrovės teikiamų paslaugų kainos buvo nustatytos ir nekito nuo 2019 m., kurios buvo paskaičiuotos vertinant 2018 m. įmonės veiklą.

INVESTICIJOS IR VYKDOMI PROJEKTAI

Ataskaitiniais metais buvo daug skirta investicijų projektų įgyvendinimui. Lėšos buvo skirtos iš UAB „Biržų vandenys“, Biržų rajono savivaldybės bei Europos Sąjungos. Įgyvendinti naujų vandens tiekimo ir nuotekų tinklų tiesimo projektai, buvo padidintas vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų efektyvumas ir prieinamumas Biržų rajono savivaldybėje. Taip pat reikšmingai prisidėjo prie direktyvos 91/271/EEB dėl miesto nuotekų valymo įgyvendinimo siektinų rodiklių. Kadangi tinklų infrastruktūra nėra pakankamai išvystyta. Todėl projektais siekiama spręsti šią probleminę situaciją – kokybiškų nuotekų tvarkymo tinklų paslaugų prieinamumo trūkumą dėl infrastruktūros nebuvimo ar jos netinkamumo.

JGYVENDINTI INVESTICINIAI VANDENTIEKIO IR NUOTEKŲ TINKLŲ PROJEKTAI

➤ Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra ir rekonstrukcija Biržų rajone Nr. 05.3.2-APVA-R-014-51-0006: **Vandentiekio ir nuotekų šalinimo tinklų S. Neries g., Bartkūnų g., Kalno g., Pergalės g., Paryžiaus g., Beržų g. ir Parko g., Vabalninko m., Biržų raj. sav. projektas (1 veikla).**

Įgyvendinus projektą buvo nutiesta vandentiekio tinklų – 2,99 km, o centralizuotų nuotekų tinklų – 3,89 km. Naujų vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų tiesimo rangos darbus Vabalninko mieste įgyvendino rangovas: UAB „Žilinskis ir CO“. Projekto įgyvendinimo vertė: 744.580,37 Eur be PVM (įskaitant rangos darbus su projektavimu, projekto ekspertizę, FIDIC inžinieriaus paslaugas, RC registracija ir kitas išlaidas). **Projekto apimtyje buvo sudaryta galimybė prie vandentiekio tinklų prisijungti 90 būstų ir tiek pat prie nuotekų tinklų – 90.** Projektas buvo **užbaigtas rudenį**, o metų gale jau buvo prisijungę **prie vandentiekio tinklų dalyvaujančių projekte 36 proc. (32 būstai)**, o prie **nuotekų tinklų – 40 proc.**, t.y. **36 būstai**.

➤ Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra ir rekonstrukcija Biržų rajone Nr. 05.3.2-APVA-R-014-51-0006: **Vandens tiekimo ir nuotekų tinklų rekonstrukcija Biržų mieste (2 veikla).** Rangovas - UAB „Mikludava“, pasirašyta sutartis 2020 rugpjūčio 4 d.. Šiuo metu darbai yra baigti, liko 2023 m. sausio mėn. rekonstruotus vandentiekio ir nuotekų tinklus įregistruoti ir pavasarį atstatyti kai kur dangas. **Biržų mieste buvo rekonstruoti 1,48 km vandentiekio tinklų ir 1,51 km nuotekų tinklų.** Projekto įgyvendinimo vertė: 282.150,69 Eur be PVM (įskaitant rangos darbus su projektavimu, projekto ekspertizę, FIDIC inžinieriaus paslaugas ir kitas išlaidas).

➤ Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra ir rekonstrukcija Biržų rajone Nr. 05.3.2-APVA-R-014-51-0006: **(3 veikla) Biržų rajono vandentiekio ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros inventorizavimo ir įteisinimo darbus** vykdė UAB „Inreal GEO“, darbų sutartis pasirašyta 2020 gruodžio 22 d. 2021 metais buvo suinventorizuoti Ančiškių k. ir Šukionių k., o 2022 metais Kratiškių, Nemunėlio Radviliškio, Germanišio, Ramongalių, Mieliūnų, Papilio, Kutčgalio, Kuprelišio ir Kvietkų kaimų vandentiekio ir nuotekų tinklai. Šiuo metu yra **įregistruoti 83 km tinklų**, o **suinventorizuoti**, tačiau neįregistruoti **dar apie 20 km tinklų**.

➤ Įgyvendintas „Nuotekų surinkimo tinklų plėtros Biržų miesto aglomeracijos Nr. 05.3.2-VIPA-T-024-01-0012“ projektas. Vandentiekio ir nuotekų tinklų plėtra atlikta šiose **miesto gatvėse: K. Binkio atkarpoje, Kilučių atkarpoje, Parodos, Dvaro, Vėjo atkarpoje, Draugystės, M., J. Yčių, Taikos ir Respublikos g.** Įgyvendinant projektą buvo nutiesta vandentiekio tinklų: 1,35 km, o nuotekų 1,77 km.

Biržų kaime įgyvendinta infrastruktūros plėtra šiose gatvėse: **Eglių, Pušų, Kalpoko, Liepų, Tujų, Saločių atkarpoje, Alyvų gatvėse.** Nutiesti 2,61 km vandentiekio tinklų ir 1,66 km nuotekų tinklų.

Naujų vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklų tiesimo rangos darbus Biržų mieste ir Biržų kaime įgyvendino rangovas: UAB „Aldma“. Projekto įgyvendinimo vertė: 689.605,36 Eur be PVM (įskaitant rangos darbus su projektavimu, projekto ekspertizę, FIDIC inžinieriaus paslaugas ir kitas išlaidas).

Projekto apimtyje buvo sudaryta galimybė prie vandentiekio tinklų prisijungti 66 būstų ir prie nuotekų tinklų – 73. Projektas buvo **užbaigtas rudenį**, o metų gale jau buvo prisijungę **prie vandentiekio tinklų iš dalyvaujančių projekte 32 proc. (21 būstas)**, o **prie nuotekų tinklų – 48 proc., t.y. 35 būstai.**

➤ Įsigytas naujas mini ekskavatorius SUNY (2 nuotrauka) ir naudotas sunkvežimis MAN TGL 8.180 (1 nuotrauka), priekaba - tralas, plastikinių vamzdžių virinimo įranga, lazerinis nivelyras, tankinimo vibroplokštė bei kita smulki įranga. Investicija: 48, 415 tūkst. Eur be PVM. Šie įrenginiai per pirmus metus pasitarnavo ne tik atliekant paslaugas, bet ir likviduojant avarijas. Išsiplėtė galimybės, vienu metu įvykus daugiau kaip dvejomis avarijoms formuoti iš karto dvi brigadas ir dirbti dviejose vietose vienu metu. Tokiu būdu Bendrovė sutrumpina vandens nebuvimo laikotarpį, operatyviau vyksta darbai. Mini SUNY taip pat labai pasiteisino, kai reikia avarijas likviduoti arti namų, ar nėra daug vietos kasimui. Sunkvežimio įsigijimas sudarė galimybes vandentiekio avarijos atveju vartotojams ar abonentams pristatyti vandens talpose, kas anksčiau nebuvo daroma. Todėl tokiu būdu yra nesustabdomas vandens tiekimas, tai ypač aktualu gamybos įmonėms. Kita paskirtis – likviduojant avarijas nebetinkamą gruntą iš karto galime krauti ir išvežti, nereikia papildomai ieškoti nuomai sunkvežimių, taip pat patys galime atsivežti žvyro didesnius kiekius dėl dangų atstatymo.

1 nuotrauka. MAN sunkvežimis iki 6 t.



2 nuotrauka. Mini SUNY ekskavatorius



VYKDOMI INVESTICINIAI VANDENTVARKOS PROJEKTAI

Bendrovė geriamojo vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrą ir rekonstrukciją 2023 m. laikotarpiu planuoja vykdyti iš ES fondų, Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programos, Biržų rajono savivaldybės ir Bendrovės lėšų. Remonto atstatomuosius darbus – iš ilgalaikio turto nusidėvėjimo lėšų.

➤ Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra ir rekonstrukcija Biržų rajone Nr. 05.3.2-APVA-R-014-51-0006: **Vabalninko m. nuotekų valyklos statyba (2 veikla)**. Pirmoji Vabalninko nuotekų valymo įrenginių statybos darbų sutartis buvo pasirašyta 2020 m. vasario 7 d. su UAB „Norus“. 2021 m. balandžio 29 d. dėl bankroto sutartis su UAB „Norus“ buvo nutraukta. 2022 m. birželio 13 d. sudaryta sutartis su UAB „Plastic Technology“ ir atnaujinti nuotekų valyklos statybos darbai. Sutarties vertė: 728,0 tūkst. Eur be PVM. Planuojama 2023 lapkričio mėn. užbaigti Vabalninko nuotekų valymo įrenginių statybos darbus.

➤ Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra ir rekonstrukcija Biržų rajone Nr. 05.3.2-APVA-R-014-51-0006: **(papildoma veikla Nr. 1)** 2022 m. lapkričio 17 d. buvo pasirašyta „**Vandentiekio tinklų plėtra Kilučių g., Biržų m.** statybos rangos sutartis Nr. BV22-78“. Įgyvendinus projektą bus nutiesta apie **1,2 km vandentiekio tinklų** (įskaitant ir atšakas gyventojams) ir **pastatyti įvadai 24 būstams**. Darbus planuojama pabaigti 2023 m. liepos mėn. Rangovas: UAB „Hidrus“.

➤ Vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtra ir rekonstrukcija Biržų rajone Nr. 05.3.2-APVA-R-014-51-0006: **(papildoma veikla Nr. 2)** 2023 m. vasario mėn. planuojama pasirašyti rangos sutartis dėl **vandens gerinimo įrenginių** (toliau – VGI) statybos darbų **Obelaukių ir Germaniško** kaimuose. Planuojama šiuos projektus užbaigti 2023 m. spalio mėn. Germaniško ir Obelaukių gyventojams vanduo tiekiamas centralizuota sistema iš kaimuose esančių gręžinių, tačiau tiekiamas vanduo pagal geležies normą neatitinka higienos

normos HN 24:2003 Obelaukių VGI aptarnauja 17 būstų, o Germanišio VGI aptarnauja 94 būstus. Įgyvendinus šį projektą ir pastačius VGI pagerės vandens kokybė 111 būstams.

➤ Nuotekų tinklų plėtra Biržų miesto aglomeracijoje (II etapas) 05.3.2-VIPA-T-024-03-0008: **Vandentiekio ir nuotekų šalinimo tinklų statybos J. Bielinio g., Žemaitės g., Biržų m. (1 veikla).** 2022 gruodžio 27 d. su rangovu UAB „Gensera“ buvo pasirašyta sutartis Nr. BV22-85“. Sutarties vertė 144,4 tūkst. Eur be PVM. Planuojama iki 2023 liepos mėn. **nutiesti 0,5 km vandentiekio tinklų ir 0,48 km buitinių nuotekų tinklų.**

➤ Nuotekų tinklų plėtra Biržų miesto aglomeracijoje (II etapas) 05.3.2-VIPA-T-024-03-000: Pirkimas rangos darbų: **J. Basanavičiaus, Jaunimo, Sodų, J. Bielinio, Janonio, Upės, K. Binkio, Pušyno, Šaltalankio, ir Liepų gatvėse.** Numatomos investicijos prisidės prie gyventojų gyvenimo kokybės gerinimo bei aplinkos išsaugojimo. Planuojama projekto vertė: 662,0 tūkst. Eur be PVM investicijų finansavimas numatomas iš trijų finansavimo šaltinių: 1) Lengvatinė paskola – 319,0 tūkst. Eur; 2) Subsidija – 300,0 tūkst. Eur; 3) Nuosavos lėšos – 42,0 tūkst. Eur. Projektavimo ir projekto vykdymo priežiūros sutartys buvo pasirašytos 2021 gruodžio 10 d. ir 2021 gruodžio 20 d. su MB „Palaimos projektai“. Projektai parengti. Įgyvendinus projektą planuojama nutiesti **apie 2,22 km nuotekų tinklų ir 2,08 km vandentiekio tinklų.** Prie **nuotekų tinklų prijungtų gyventojų** skaičius – 131, prie **vandentiekio tinklų prijungtų gyventojų** skaičius – 94.

2021 m. ir 2022 m. įmonė pateikė paraiškas pagal Lietuvos aplinkos apsaugos investicijų fondo programą (toliau – LAAIF). Priemonė: Nuotekų surinkimo tinklų per vartotojui nuosavybės teise ar bendrosios dalinės nuosavybės teise priklausantį ar kitaip valdomą sklypą nuo centralizuotosios nuotekų surinkimo sistemos arba nuotekų išvado, esančių viešojoje geriamojo vandens tiekimo teritorijoje (valstybės ar savivaldybės teisėtais pagrindais naudojamoje teritorijoje), iki vartotojui priklausančio pastato (būsto) tiesimu ir prijungimu prie esamų centralizuotų nuotekų tvarkymo sistemų, aglomeracijose, didesnėse kaip 2000 g. e. ir kurios paminėtos Europos Komisijos Pagrįstoje nuomonėje. Pirmą kartą abu LAAIF projektus administruojame patys.

➤ „**Gyvenamųjų būstų prijungimas prie esamos centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos Biržų aglomeracijoje**“ Nr. LAAIF-AM-FK01-0019 įgyvendinimui pagal pateiktą paraišką. Aplinkos ministerija skyrė 63.000,00 Eur su PVM subsidiją. 2022 gegužės 3 d. buvo pasirašyta „Gyvenamųjų būstų prijungimas prie esamos centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos Biržų aglomeracijos sutartis“. Sutartis buvo sudaryta su IĮ „Hexsol“, planuojama rangos sutartį pabaigti 2023 rugsėjį. Įgyvendinus projektą prie **centralizuotų nuotekų tinklų bus prijungti 30 būstai.**

➤ „**Gyvenamųjų būstų prijungimas prie esamos centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos Biržų aglomeracijoje**“ Nr. LAAIF-AM-FK02-0001 įgyvendinimui pagal pateiktą paraišką. Aplinkos ministerija skyrė 48.300,00 Eur su PVM subsidiją. 2022 lapkričio 9 d. buvo pasirašyta „Gyvenamųjų būstų prijungimas prie esamos centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos Biržų aglomeracijos sutartis“. Sutartis buvo sudaryta su IĮ „Hexsol“, planuojama rangos sutartį pabaigti 2024 sausio mėn. Įgyvendinus projektą prie **centralizuotų nuotekų tinklų bus prijungti 23 būstai.**

RYŠIAI SU VISUOMENE

INFORMACIJOS VIEŠINIMAS

Bendrovė, siekdama skleisti visą klientams aktualią informaciją apie savo veiklą, taip pat įvaizdžiui kurti, 2022 metais naudojosi visais komunikacijos kanalais: atnaujintas interneto svetainės puslapis bei reguliariai atnaujinama informacija puslapyje, spaudoje, skelbimais prie gyventojų namų, tiesioginiu informacijos perteikimu telefonu ar elektroniniu paštu.

Sukurtas naujas įmonės logotipas ir atnaujinta iškaba prie pagrindinio įėjimo į administracijos pastatą.

3 nuotrauka. UAB „Biržų vandenys“ atnaujinta iškaba.



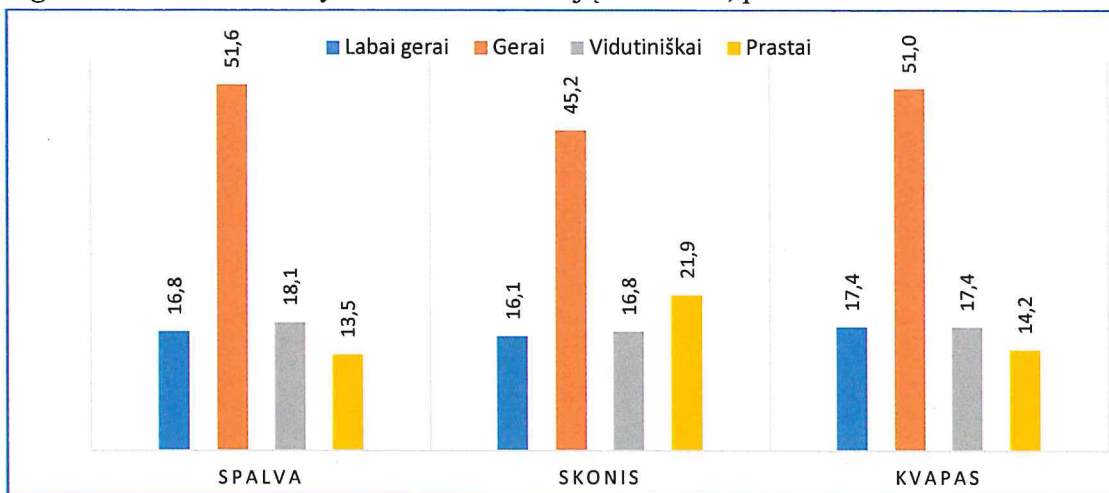
ĮMONĖS VARTOTOJŲ (ABONENTŲ) APKLAUSA

Siekiant sužinoti savo vartotojų nuomonę apie vykdomą veiklą ir gerinant aptarnavimo kokybę vykdė abonentų ir vartotojų apklausą už 2022 m.. Respondentai ne tik atsakinėjo į įmonės pateiktus klausimus, bet galėjo išreikšti ir savo nuomonę, pateikti pastabas, pasiūlymus.

Apklausa buvo atliekama internetu, patalpinant nuorodą UAB „Biržų vandenys“ internetiniame puslapyje, facebook.com platformoje, Biržų rajono savivaldybės tinklalapyje ir išsiunčiant apklausos nuorodą klientams elektroniniu paštu. Anoniminėje apklausoje dalyvavo 209 respondentai.

Apibendrinant gautus rezultatus, vandens kokybę vartotojai vertina teigiamai. Daugiausiai respondentai vertino „gerai“ paklausus apie vandens skonį, kvapą ir spalvą (9 grafikas).

9 grafikas. Vandens kokybė 2022 m. vartotojų nuomone, proc.



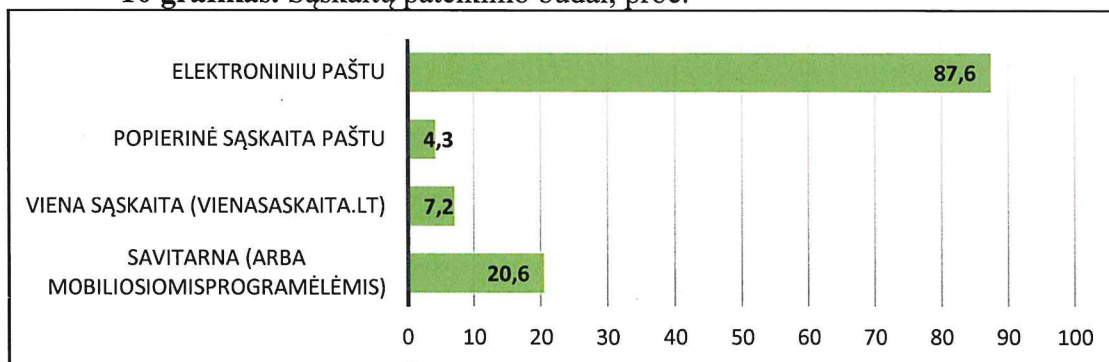
Taip pat matyti, vartotojų nuomonę bendrovė tiekia gana kokybišką vandenį, tą parodo ir geriamojo vandens vartojimo įpročiai – vartoja vandenį iš čiaupo 58,7 proc., nevartojantis iš čiaupo renkasi pirkti vandenį parduotuvėse (12,9 proc.), filtruoti (24,5 proc.). Džiugu, kad daugiau nei puse respondentų maisto gaminiui renkasi vandenį iš čiaupo.

Kaimo ir miestelių gyventojai vandens kokybę įvertino prasčiau, nei miesto gyventojai. Ši problema UAB „Biržų vandenys“ yra žinoma, nes dalyje kaimo vietovių vis dar nėra pastatytų vandens gerinimo įrenginių bei esami tinklų vamzdiniai prastos būklės ir reikalauja rekonstrukcijos. Įmonė 2023 metais planuoja situaciją gerinti įrengiant Obelaukių ir Germanišio kaimo vietovėse vandens gerinimo įrenginius. Taip pat iki 2027 metų yra numatyta vykdyti plėtrą rajone.

Didžioji dalis respondentų nuotekas tvarko centralizuotai. Dažniausiai minima problema buvo, kad lietingu periodu jaučiamas paviršinio vandens perteklius, užpildo gyventojų šulinėlius nuotekų.

Klientų aptarnavimas buvo įvertintas gana teigiamai. Daugiau respondentų pasisakė, kad jiems trūksta pateikiamos informacijos išsamumo. Kadangi įmonė planuoja 2023 metais atsinaujinti buhalterinę apskaitos sistemą, apklausėme vartotojus, kokie sąskaitų pateikimo būdai jiems yra priimtinausi. Apklausos rezultatai parodė, kad mažoji dalis nori gauti sąskaitas popierines - 4,3 proc. (10 grafikas), daugumai yra patogiau gauti sąskaitas elektroniniu paštu ar kitomis elektroninėmis priemonėmis.

10 grafikas. Sąskaitų pateikimo būdai, proc.



PLANAI IR PROGNOZĖS

2022 m. UAB „Biržų vandenys“ sieks tikslų ir įgyvendins uždavinius numatytus Biržų rajono savivaldybės lūkesčiu rašte:

- Tęsti kompiuterinės technikos, programinės įrangos, internetinio puslapio atnaujinimą;
- Pastatų ir statinių remontas, gerinant darbuotojų darbo sąlygas;
- Valymo įrenginių turto atnaujinimas bei būtinasis remontas (orapūtės, aeratoriai, maišyklės ir t.t.), kad teikiamos paslaugos atitiktų aplinkosauginius reikalavimus;
- Geriamojo vandens įrenginių turto atnaujinimas bei būtinasis remontas (orapūtės, kompresoriai ir t.t.), kad teikiamos paslaugos atitiktų aplinkosauginius reikalavimus;
- Transporto priemonių atnaujinimas bei naujos technikos įsigijimas siekiant efektyvinti plėtrą.
- Vandens apskaitos atnaujinimas, įskaitant skaitiklius.
- Vandens netekčių mažinimas, taikant aktyvias vandens nuostolių paieškos priemones.
- Savavališkų pasijungimų paieškos ir apskaitos prietaisų kontrolės intensyvinimas.
- Klientų įsiskolinimų už patiektą geriamąjį vandenį ir priimtas bei išvalytas nuotekas mažinimas.
- Tęsti įgyvendinimą audito rekomendacijų bei veiklos plane numatytas priemones.
- Sieks mažinti patiriamą bendrovės veiklos nuostolį, priimant optimalius veiklos organizavimo bei racionalaus išteklių valdymo sprendimus

UAB „Biržų vandenys“ direktorė



Edita Barkauskienė

UAB "BIRŽŲ VANDENYS" VALDYMO STRUKTŪRA

Priedas Nr. 1

PATVIRTINTA:
UAB "Biržų vandenys"
direktoriaus
2021 m. rugsėjo

įsakymu Nr. V-31

